

Datum 17 december 2024  
Kenmerk 2024014  
Bijlage(n)

Betreft Reactie Bibliotheek Rotterdam op het voorstel wijziging Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen

Geachte minister Bruins,

'De belangrijkste voorwaarde voor geluk, is dat je wil worden wat je bent', dat schreef de Rotterdamse denker Desiderius Erasmus vijfhonderd jaar geleden al. Om de ontwikkeling van een mens mogelijk te maken, van baby tot senior, hebben steden, dorpen en wijken een sterke en bereikbare sociale infrastructuur nodig. Moderne en toegankelijke bibliotheken zijn daarin van essentieel belang. Uw voorgenomen wijziging van de Wet Stelsel Openbare Bibliotheken, en de daaraan gekoppelde financiële rijksbijdrage, onderstreept die gedachte en verdient grote lof.

In de Rotterdamse wijken ervaren wij de behoefte aan ondersteuning iedere dag. 21 % van de Rotterdamse beroepsbevolking is laaggeletterd, ruim 20.000 kinderen in de stad hebben met armoede te maken. Dat is ongeveer 1 op de 5 kinderen en in sommige wijken zelfs 1 op de 3. Voor hen zijn bibliotheken een brug naar een kansrijke toekomst.

Het is om die reden dat ik benadruk dat de voorgenomen wetwijziging alleen niet genoeg is om te garanderen dat wij in staat worden gesteld om onze gedeelde maatschappelijke ambitie waar te maken. De huidige formulering van de wet sluit niet goed aan bij de situatie in grotere gemeenten zoals Rotterdam. De vastgestelde ondergrens in de wet (één vestiging per gemeente die 15 uur per week open is) ligt aanzienlijk lager dan wat in Rotterdam nodig is om alle taken adequaat uit te voeren. Hoewel de wet spreekt van een 'minimumnorm', bestaat het risico dat deze ondergrens als de norm wordt beschouwd, hetgeen zou kunnen leiden tot een versobering van de bibliotheekvoorzieningen in grotere gemeenten. In sommige gemeenten zou men er zelfs voor kunnen kiezen om de extra rijksbijdrage aan bibliotheken aan andere doelen te besteden. Wij pleiten ervoor om deze mogelijkheid zoveel mogelijk uit de wet te verwijderen door de zorgplicht te koppelen aan een bibliotheekvoorziening die past bij het verzorgingsgebied en die zich fysiek en online manifesteert.

Om het doel en de geest van de wetswijziging daadwerkelijk te bereiken is in mijn ogen de vaststelling van een uitgewerkt normenkader (in een Algemene Memo van Bestuur) met geormerkte financiering noodzakelijk, waartoe ook de Vereniging Openbare Bibliotheken een voorstel heeft gedaan. Dit normenkader omvat:

- Een aanwezigheidsnorm gekoppeld aan het aantal inwoners om te garanderen dat alle inwoners binnen een redelijke afstand toegang hebben tot een volwaardige bibliotheek;
- Een inhoudelijke norm waarin beschreven wordt dat een volwaardige bibliotheek er een is die alle vijf de bibliotheekfuncties omvat, zoals omschreven in artikel 5;
- Een bekostigingsnorm met een vast bedrag per inwoner en de vereiste dat deze norm jaarlijks geïndexeerd wordt.

Tot slot kan ik het belang van Informatiepunt Digitale Overheid en De Bibliotheek op School niet genoeg benadrukken. Deze programma's zijn in Rotterdam fundamenteel om basisvaardigheden te vergroten en om Rotterdammers in staat te stellen om bewust, kritisch en actief deel te nemen aan de samenleving. Bibliotheek Rotterdam wil zich ook voor structurele verankering van deze programma's hard maken.

Ik hoop van harte dat u de bovengenoemde punten in overweging neemt en dank u hartelijk voor uw inspanning voor een sterk landelijk bibliotheeknetwerk.

Met vriendelijke groet,



Alice Vlaanderen  
Directeur-bestuurder